

faa vidt. For det Første maatte det jo alle-rede være noget paafaldende, at Grundloven alene indskrænkede sig til Lehn og Fideicommiss-godser, uden at være ved Fideicommiss capi-talerne, uagtet der jo dog af dem er en stor Deel, tildeels endog netop fremkomne ved Substi-tution af Fideicommissgodser, og dernæst maatte det jo vel ogsaa blive tvivlsomt, om Grundlovs-udkastets Mening havde været den, naar man faae, at Lehn og Fideicommissgodser stilledes ganske lige i Henseende til Behandlingen, imedens der jo dog er fremtrædende Forskjel i den rettlige Charakter af Besiddernes Ret over Lehn paa den ene Side og over Stamhus og Fi-deicommissgodser paa den anden Side. Disse ere jo nemlig kun lige dert, at Forberne ere baandlagte, imedens derimod Besiddernes Naadighed er af høist forskjellig Charakter. Et Stamhuus og Fideicommissgods kan jo lige-frem siges at eies af Slægten, eller, om man vil, af den enkelte Besidder med Forpligtelse til at efterlade det til det efterfølgende Led af Slægten, medens derimod Lehnet ligesvem eies af Kronen, hvorfor det jo ogsaa er ud-talt, baade i Grevernes og Friherrernes Pri- vilegier, at Lehnet ved Slægtens Uddoen skal tilfalde Kronen, hvorimod Stamhusene maae antages at gaae over til at blive den sidste Besidders frie Eiendom. Denne Forskjel gjør jo vistnok, at det kan synes lidet rimeligt, at man har villet stille de Arverettigede paa samme Maade med Hensyn til begge Dele, hvis det var Meningen, at der skulde erhver-ves en fuldstændig fri Naadighed over selve Børdierne, thi derved vilde jo Kronens Arverettighed med Hensyn til Lehnene væsentlig blive præjudiceret, idet det jo dog ikke kunde være Meningen at opgive denne Ret. Jeg mener derfor, at der virkelig kan være nogen Tvivl om, hvorvidt Grundloven har denne Mening, eller om den kun har havt for Die at have Baandet paa selve Forberne. — Under disse Omstændigheder finder jeg det meget ri-meligt, at Forslagsstillerne have indskrænket sig til det, som de her have gjort til Gjenstand for deres Forslag, thi da man jo kan forudsee, at man ved at gaae ind paa dette Forhold vilde have at kæmpe imod mægtige Samfunds-interesser, i alt Fald mægtige Fordomme, og

at der endogfaa vilde blive reist Indsigelse imod Lovgivningsmagtens Berettigelse til at træffe Forandring i de bestaaende Forhold paa dette Punkt, er det vistnok høist rimeligt at indskrænke sig til det, som man bestemte kan sige — som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sagde — utvivlsomt har været indesluttet i Grundloven. Fra dette Synspunkt kan jeg derfor finde det rimeligt, hvor-imod jeg ellers meget beklager, at Forslags-stillerne ikke ere gaaede videre, end de ere; thi af alle de talrige Ulemper, der knytte sig til Majorater, troer jeg, det kun vil være en ringe Deel, der vil blive afhjulpen ved en Ordning som den, der her bringes i Forslag. Hvad enten man seer hen til den kunstig tilveiebragte Ulighed af Formue, eller man seer hen til den skadelige Fastholden af For-muen i den døde Haand, eller man seer hen til det for Følelsen Stødende, der ligger i den ulige Behandling af Børn af samme Forældre, eller man seer hen til den skadelige Indflydelse, det kan have paa de Paagældendes Udvikling at vide sig kaldede til store Formuer uden nogen Anstregelse fra deres Side, eller man endelig, hvad der for mig er Hoved-sagen, seer hen til de Begunstigelser, som derved gives Fødselsaristokratiet — hvilke af disse Forhold man end henseer til, saa vilde de kun for den langt mindre Deel blive afhjulpede ved den Løsning af Spørgsmaalet, som her er bragt i Forslag. Men, som sagt, jeg kan forstaae det, at de Her- rer have troet at kunde indskrænke sig til, hvad der her foreligger, thi de maae da, som sagt, kunne møde alle Indvendingerne i saa Henseende med en Henvisning til, at det er utvivlsomt indbe-fattet i Grundloven, og at det tilmed ikke er Andet, end hvad Regjeringen mangfoldige Gange har gjort: dette, at afløse Fordegods med Capi-taler. Og Noget vilde en saadan Løsning jo hjælpe. Det vil baade i nationaløconomist Henseende være en Binding, at Jorden kommer under den friere og sundere Udvikling, som en saadan Forandring i dette Forhold vilde medføre, ligesom det ganske vist ogsaa i politisk Henseende vil have sin Betydning, fordi dog i Længden Fødselsaristokratets Indflydelse vil være betinget af og knyttet til store Grundeidomme. Disse Virkninger vil det Lovforslag, som her foreligger,